

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 —
Negyedévre 2 — 50
Egy hóra 1 —

Egyes szám ára 4 kr.

Felolvas szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy másodos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzár hirdetések alk. szerint jutányos áron tétetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

A ki a Debreczen-re 1896. január elejétől új előfizetőül már most jelentkezik, f.évi decz. havában ingyen kapja lapunkat.

Eppur si muove!

— Mégis mozog a föld! —

Debreczen, decz. 13.

Azt hittük, hogy Debreczen sz. kir. város végzete: az örökös felsülés minden vállalkozásában — most is minden szó, minden ellenhatás nélkül megy rajta teljesedésbe.

Azt hittük, attól féltünk, hogy az a szerencsétlen elmében szerencsétlenül megfogalmazott boldogtalan gondolat, mely a most meglevő elavult városházát több mint negyedfélszáz ezer forint költséggel akarja megfejeltetni s körül tataroztatni: attól féltünk, hogy ez a gondolat minden komoly ellenzés nélkül válik századakra károsan kiható végzetes ténynyé.

Csalódtunk!

Még pedig, a mihez városunk közéletében nem igen vagyunk hozzászokva, ez alkalommal kellemesen csalódtunk.

Akadnak mégis városunk törvényhatósági bizottságának tagjai közt bátor és független gondolkozású emberek, a kik nem törődve a hatalom székében ülők komor feddőző tekintetével: fel merték emelni tiltakozásuknak szavát, és a városi közgyűlésnek legközelebb hozott abbeli határozatát, a mely a városházának második emelettel való kibővítését és átalakítását 352.000 frtnyi óriási összegért végre hajtandónak mondja ki: megfélebbezték a belügyminiszterhez.

Tegnap lapunkban többi helybefi laptársainkkal együtt mi is közöltük a szóban forgó határozat ellen benyújtott febbezést egész terjedelmében. Közöltük, mert az abban felhozott okokat olyan figyelemre méltóknak, olyan erőseknek, annyira döntőnek, annyira megcáfolhatlanoknak tartjuk, a febbezők felfogásával és igyekezetével annyira solidarisan érezzük magunkat, hogy lapunkat a legnagyobb készséggel nyitottuk meg a febbezés nyilvánosságra hozataczéjára.

Nem tudjuk, többi laptársainknak mi a véleménye, szándéka és terve erre a kérdésre, s ennek jövődő pertractálására nézve: azonban abból a készségből, a melylyel az összes helybeli lapok siettek hasábjaikon helyet adni a szóban forgó közleménynek: azt a következtetést merjük kivonni, hogy a febbezők nagyon érzékeny hurokat penditettek meg s bátor fellépésük a közmeggyőződés igaz tolmácsaként tekinthető.

Mi a magunk részéről elismeréssel adózunk a febbezőknek, hogy igaz képet rajzolnak arról a megtévesztési kísérletről, a melylyel szeretett városunkat újra — közneveltség tárgyává akarta tenni ország-világ előtt a korlátoltság, a rövidlátás, a gondolkodni is rest közömbösség, nem törődömség és tán a szándékos rosszakarat.

Erős a hitünk, hogy a belügyminiszterium helyt ad a febbezők szigoruan tárgyilagos érvelésének s nem engedi meg, hogy az ország második fővárosa az ország ezredéves fennállásának ünneplő évét óriási pénzáldozat árán tegye magára nézve örökidőig sajnós emlékezetűvé.

Erős a hitünk, hogy ott fent, a hol a helyi torzsalkodás kiesinyes érdekei nem lehetnek az igazságos és szakszerű döntés mozgató rugói, hogy a belügyminiszteriumban akad tisztánlátó ember, a ki egy meglevedt, az ígéretések hiu fényétől elvakított, félrevezetett többség, szemét felnyitja s tisztán látván vele meggondolatlan határozatának föltétlenül bekövetkező káros következményeit, nem engedi meg, hogy az adófizető polgárok egyenes és nyilvánvaló megkárosításával végrehajtsa nem kellő megfontolással meghozott határozatát.

Mi ezt az egész foltozási-politikát kezdettől óta kárhóztattuk, városunk anyagi érdekeivel s szellemi reputációjával egyaránt összeegyeztethetlenné tartottuk s azok közé tartoztunk, a kik ideiglenesen inkább a status quo fenntartását kívántuk, minthogy meggondolatlanul óriási pénzáldozatba kerülő toldozás-foldozásba belemenyünk.

Küzdöttünk is minden rendelkezésünkre álló szabados eszközzel a szerintünk alkalmatlan terv elfogadása ellen s még mindig biztat a remény, hogy ezt a nem kellő megfontolással hozott s városunk világos károsodására szolgáló közgyűlési határozatot nem hagyja, nem hagyhatja helyben a felügyeletre hivatott magasabb hatóság.

Nekünk, Debreczen sz. kir. város adófizető polgárainak, minden krajczár drága, a melyet közönségünk vagyonából nem indokoltan, nem helyes czélra, vagy nem kellő bölcseséggel költenek el.

Nem tudunk ennél fogva belenyugodni abba, hogy negyedfélszáz ezer forintunket pazarolják el olyan toldozott foldozott városházára, amely sem czélszerűségi, sem takarékosági, sem építészeti, sem aesthetikai szempontból nem felel meg a jogaóan támasztható igényeknek.

Nem nézhetjük tehát közömbösen a beadott febbezés sorsát, hanem teljes

rokonszenvűkkel kísérjük a derék törekvést s kívánunk neki sikert, mert a febbezők biztosan remélt sikere városunknak lesz igazi nagy nyeresége.

Eötvös Loránd báró lemondása.

Eötvös Loránd báró benyújtotta lemondását a képviselői mandátumról. A lemondásnak semmiféle politikai indító oka nincs. Mint ő maga mondja, már régóta készült megválni a képviselői mandátumtól, hogy újra visszatérjen a tanszékekhez, s e szándékának megvalósítása csak huzódott, míg végre most megvalósította azt. Egyetemi tanszékre azonban még nem léven kinevezve, egyelőre más irányban érvényesíti munkásságát Jóformán alig ment hire Eötvös lemondásának, a körmenői kerületben melyet képviselt, már erősen megindultak a választási mozgalmak. A néppárt itt is felveszi a harcot, mert — mint a Dunántul írja — a párt részéről egy deputáció már fel is kereste Batthyány Iván gróft s felajánlotta neki a jelöltséget. Ha Batthyány gr. Körmenyden fellép — írja az idézett lap — megválasztása több mint bizonyos. Másrészt kormánypárti jelöltül Varga Gábor szentothárdi ügyvédet emlegetik, a kinek azonban akár a néppárti Batthyány gróffal, akár a függetlenségi Györy Elekkel szemben igen nehéz álláspontja lesz Körmenyden. Különben meglehet, hogy a szabadelvűpárt nem Vas megyéből, de a központból állít jelöltet. A választás január második felében lesz. Elvárja az egész ország a körmenői választókerület függetlenségi pártjától, hogy minden erejével s elveinek és függetlenségi érzelmeinek egész hevével belemenjen a választási küzdelembe s megragadja a kedvező alkalmat arra, hogy a kerületet a pártnak visszazerezze. Örömmel vesszük tudomásul a Györy Elek jelöltségét érintő kombinációt, de ha ennek keresztülvitele bármilyen nehézségbe vagy akadályba ütköznék, forduljon a párt a központi intéző bizottságnak elnökhöz, a ki a parlamenti szünet alatt az összes pártügyekben intézkedik — s ez oldalról törekvései és kifejtendő működése a legkészségesebb és legmelegebb támogatásban fog részesülni. Eötvös Loránd egyébiránt tegnap nyújtotta be lemondását a Ház elnökének s így az új választás kitűzésére vonatkozó intézkedések legközelebbre várhatók. Annál is inkább óhajtható volna, hogy a függetlenségi párt diadalra vigye jelöltjét, mivel a kerület azelőtt is a függetlenségi párté, s annak is a liberális árnyalatú volt, ugyanis a körmenői kerületet Zichy Hermann gróf, a ki most a New-Yorkban megjelenő Magyar Híradót szerkeszti, képviselte. — A választási küzdelem rendkívül hevesnek ígérkezik, mivel úgy a kormánypárt, mint a függetlenségi párt teljes erővel megy a választási küzdelembe.

A ponyvairodalom ellen.

Debreczen, decz. 13.

Budapesten jó nevű írók egyesültek, hogy kiszorítsák a szegényebb néposztály asztaláról a rémes történeteket tárgyaló füzeteket, melyek megmételtyezik a lelket s a bűnügyi krónikák szerint kutforrásává válnak az oly gyakran ismétlődő tragédiáknak.

A központ nemes törekvésében támogatást nyert a vidéken Több humánus egyesületet ismerek, mely ugyanezen célú tüzte ki egyik programponyjával. Anélkül, hogy csak egy szemernyre is gáncoskodni óhajtának, bátorodom állítani, hogy a nemes egyesületek ezen vállalatot törekvése köznépünk betegségének gyógyítására nagyon homeopátiikus.

Azt pedig tudjuk, hogy az allopathia a homeopathiának nagy ellensége s az élet tapasztalata is azt igazolja, hogy ahol az előbbi bizalmat keltett, az utóbbi alig tehet szert névre.

Bár hasonlatom sántit, megpróbálom alkalmazni, kimagyarázni. Még olyan is, mint a délkeleti Bihar, ahol szegények, a rengeteg olahság közzé ékelt magyarok, és vasszorgalmukkal s csak a székelyeket jellemző életrévalóságukkal alig képesek szépen családjukat fentartani, majdnem minden házban találunk füzetes regényeket — még be is költetik s ezt egymás között kicserélik.

S vajjon minő regények ezek? Hát elolvastam közülök néhányat. Mondhatom helyesen válogatják össze az eseményeket — maguk szempontjukból — akik a nemzet ölé munkából élnek. Már az első füzet végén két-három gyilkosság, vagy egy megesezt gróf kisasszony, elölt, kidobott gyermekének rémes története kelti fel az izgalmat s a szegény olvasó kimeredt szemmel s fájdalmas sóhajjal teszi le. Az ilyen füzeteket 16—18 éves suhancok hordják házról-házra. Az elsőt elolvasás végett ott hagyják s mivel csak hat, nyolcz, vagy tízenkét krajczár egy-egy füzetnek az ára, sokan köszönettel megrendelik a másnap ismét megjelenő vigéczkénél. De ha nem volna meg a szándék, akkor a vigécz elővezi minden képességét, furfangját, szemtelenségét, amiből külön szótára van a kis ipa-

ros, külön a pap, tanító a jegyző részére?

P. o. Adjon Isten jó napot, János bátyám! Hát elolvasta kend azt az igaz, szép históriát, amit tegnap itt hagytam? ugy-e szegény Olga grófné, hogy megjárta? ugy-e a derek Ralacsoff — a dolgos legény milyen ártatlanul halt meg? — No hát János bátyám 8 krajczár kendet sem üti a földhöz, már a kis Mihók István is megrendelte.

Ezt már akkor mondja a vigécz, ha az arczról rosszat gyanít. Utóbb goromba lesz. Azt mondja: nincs is kendnek 8 krajczárja?

Magam féle embernek azt mondja: „hiszen uram ön csak nem ismeri el, hogy műveletlen ember, hisz ezt a művet minden művelt ember megveszi, már a b...i szolgabíró ur — megmutathatom — meg is rendelte stb. stb.

Aki ismeri az egyszerű falusi népet, tudhatja, hogy ki tudjon térni a szép szó elül. A kis könyvtári egyület mind legyalazza a vigécz. Hiszen azok a könyvek régiiek, rosszak, de nem is képezik János bácsi saját maga tulajdonát stb.

Igy aztán megrendeli száz meg száz János bácsi a füzetes ponyva regényt s mikor felsül a jutalom tárgyakkal, szidja a vigéczet, az urakat, de azért a másikkal ismét lépve megy.

Szóba hoztam én e szomorú tapasztalatomat a notarius ur vacsoráján. Ott volt a pap is velem 3—4 tanító. Hát meg zavartuk szépen, hogy ami a vigécznek sikerül, az nekünk nem sikerül, az nekünk nem sikerül. Mi nem tudunk jó füzetes regényt a nép kezébe adni, mert az drága. Mi nem adhatunk 8 krajczárért olyan első füzetet, melyben 36 oldal van, — a másodikban pedig csak 18.

Olvasó egyület is hiába csinálunk, a vigécz azzal győz, hogy ilyen szép históriát nem ad az a egyület, de bisz az nem is a János bácsi tulajdona.

Tény az, hogy egyszerű iskolázatlan kis városi kovács mester asztalán láttam 30 darab diszes kötésű rém regényt. — Ezeknek ócsárlását sertőleg vette tudomásul.

Mi tehát a teendő? Olvastam valahol hogy a teugerpárti takácsok súlyos élet mód-

juk javítását czélozva krajczáros szövetkezetet alakítottak és idővel hajókat szereltek fel. Olcsó anyagra tettek szert s iparcaikküknek piacot kerestek hajóikkal.

A filléres füzeteket kibocsátó egyesületek tömörüljenek s a tagok százezrekre szaporítsák. Legyenek vidéki tagok — falun a pap, tanító kik a vigéczek ellen küzdenek addig is, míg hasonló 6 krajczáros füzetes regényt bocsáthatunk ki a nép kezébe.

Írják meg e regényeket a nép javáért kevésbbé neves író papjaink, tanítóink.

Rajzoljk meg a képeket lelkes diletáns honfiak, honleányok.

Merítsék tárgyukat a magyar nemzet dicső történelméből. Egy Zrinyi Ilona, Lorántfy Zsuzsanna kimerithellen tárgya a nemes magyar asszony történelmének, az idegen Getrud a celszövénynek.

Mig magyartárgyu regényeinkkel kielégítjük olvasási vágyunkat, büszkeséggel töltjük el szívüket, hogy ők magyarok. — Legyenek e regények kizárólag a népé, — bár igen óhajtandó, mogya maganfajta is embezt kielégítsék, — mert fadjalom, a méregdrága művekre nem telik. — Nézzük meg a nyugatot Egy Göthe teljes munkaja ötven százelelkel olcsóbb, mint nálunk egy közönséges 6 kötetes mű.

Versenyt és jóakaratot! Győzni fogunk feltétlenül — csak ne patópáloskodjunk.

Szentjóni Kálmán.

Debreczeni tíz pont.

Debreczen, decz. 13.

Érdekes és ritka nyomtatvány birtokában van Szél Farkas, debreczeni kir. tablai tanácselnök.

A tiszántúli ev. ref. egyházpolitikai reform követeléseit tartalmazza 10 pontban összefoglalva ez a nyomtatvány, mely egyike a szabadsajtó legelső termékeinek.

Az 1848-ban országosan egybegyűlt Rendekhez intézett eme kérelmével a következő pontokat tartalmazza:

A „DEBRECZENI” TARCZAJA.

Cyprus lombok.

(Tompa Mihály sírjára)

„Legyen most a dal fájdalmas s merengő”
Bus hangokon zengjen a lant-ideg;
Midőn meleg könyveccel áldozom:
Az alvó költő szent emlékének.
Zokogjon a táj vándor fuvalomja...
A sírkövet bus repkény fonja át,
Jeriek ide! — s könyvezzétek velem
„Virágregék” ünnepelt dalmokát.

Szent e sírhalom minden k's göröngye,
Réa ciprusfa hervadt lombja hull —
E szent poroknál sarumát megöldöm,
És szemembe fájó könny tolul.
Mint H ó r e b égő csipke bokra hajdan:
Az Ur szavától hangozott vala...
Igy mihozzánk is lantja hurjain
Isten beszéde s szóla általa.

Isten beszéde hangzott énekében,
S édes dalától a fán lomb fakadt;
A föld, az ég gyönyörrel hallgatá
Az elbűvölő bájos hangokat.
Lelke szép álmát édes dalba szöve:
Suttogó lomb mohón hajolt felé...
S regélgetett a táj virágainak,
„Rá szívét bü s szemét köny terhelé!”

Szép esendes nyári holdas éjszakákon,
Midőn a földnek édes álma mély:
Lantjának mélán zengő énekétől
Virágorzágnak népe táncra kél.
Szerelmi udvot érezve vigadnak...
Párjának ki ki édes csokot ad...
A boldogtalan szerelmi fájdalomtól
Panaszodik a megesezt kis virág!

Letűnt idők romjai közt bolyongva
Megnépesül dalán sok régi var;
Gyözelmi zászlók vidáman lengenek,
És harci siptól hangzik a határ.
Megigéz bűvölt „Népmondák” varázsa.
Lelkünk a multban kéjjel andalog;
A tó vizében élő Hableányról
Sok esodás dolgot zengnek a habok!

Regélt-dalolt! mig szive fájva vértett
Keszervét, bajját dallal altatá...
Ha jött az ősz borongó hervadása
„A sirató tisztét elvállalá”
Elsiratta a haldokló virágot...
A természet sirt, szenvedett vele:
Dalolva járt-kelt a szikla ormokon,
„Hol a tél örök hó-ágyat vete!”

Dalolva búban és dalolva kéjben,
Gyönyörbe ringat, majd elandalít:
Erdő, mező ma is hangzik dalától
Énekétől ma is zeng a csalit.
Mig szive lángolt, szóra fényt, világot...

S csillagokon felül írta nevét;
A földile szép holdas éjszakákon
Hozzá repült hallgatni énekét!

Oh sírhalom! — mily nagy kincset takarsz be?
Göröngyiden mily szív virága nő?
Honoljon itt örök tavasz s virulat,
A lombsohaj legyen engesztelő,
Rózsákat hozzon itt a vad folyondár,
Az ég legyen mindig felleltelen...
„A költő lelke tér”, sorson tul emelt
Bilincse nincs — s határa végtelen!”

(Jármí)

Kósa Ede.

Megbirságolt költői ábránd.

—Humoreszk.

Írta: Oláh György.

Ilyen ábrándos fiatal ember, mint akár én is: édes-örömet mereng el a csillagos égen, mintha ott keresné a boldogságot, vagy ha azt nem is, alkalmas nyugypontot lelki szémeinek.

Még emlékszem: csillagos volt az est, s akáczirágillattal telítve a lég... A városi zaj lassan... lassan elhalt, az emberek haza mentek a sétatól — vacsorálni s aki nem tudott mit enni, az álmodni — boldogabb jövőt.

Én már akkor megvacsoráltam hát te

1. Kívánunk általános lelkiismereti szabadságot, hitfelekezetek közötti teljes és tökéletes egyenlőséget és viszonyosságot, következésképpen az uralkodó s bevett vallásoknak nevét, emlékezetét, eszméjét is örökre megszüntetni kívánjuk.

2. Kívánjuk, hogy minden vallásbeli felekezetek egyházi szükségait az álladalom kincstára teljesítse, hivatalnokait az álladalom fizesse, nyugdíjazza felekezeti népszerűség arányában.

3. Protestáns katonák lelki szükségének teljesítése végett mindenütt protestáns tábori lelkészek tartassanak.

4. Egyházi hivatalnokaink polgári állása, rangja határozottassék meg.

6. Ha és a hol valamely hitfelekezet képviseltetik, protestáns felekezetünk is aránylag képviseltessék.

6. A protestánsok a magyar korona alatt, mindenütt szabadon lakhassanak, vallási és polgári jogokat szabadon élvezhessenek.

7. A nevelés általános ügyét az álladalom felkarolván, elemi és reáliskolákban minden növendéknek díj nélkül tanulhassanak, egyébiránt pedig minden felsőbb iskolák is minden hitfelekezethez tartozók előtt kölcsönösen nyitva tartassanak.

8. Minden hitfekezeti iskoláknak köz-költségeit, ugyszintén az azokban tanító egyéneknek fizetését, nyugdíjazását az álladalom fizesse.

9. A magyar nemzeti egyetem, nevének megfelelőleg, minden hitfelekezetre nézve minden tekintetben közös legyen.

10. A hazában működő minden tanítóknak polgári állása, rangja megállapítottassék.

Kelt Debreczenben, 1848. évi márczius 22-én rendkívül tartott egyházkerületi közgyűlésükből.

MILLENNIUM.

Millenniumi diszközgyűlések. A kormány Ő Felségének beleegyezésével az ezredéves ünnepélyes programjába belefoglalta a törvényhatósági diszközgyűlést is, a melyekre nézve a főispánokhoz leiratot intézett a belügyminiszter. Gr. Dégenfeld József főispán e rendelet másolatát a mai napon azzal a felhívással küldötte meg Simonffy Imre polgármesterhez, hogy a diszközgyűlésnek mikor és mely módon megtartása iránt a törvényhatósági közgyűléshez előterjesztést tegyen. A miniszteri rendelet így hangzik

„Méltóságos Ur! A miniszterelnök ur, a

kellemesen éreztem magam. Szavahihető egyének állítása szerint jóllakás után jobban esik a séta. Ez állítás igazságát én is bizonyítom, mert nekem is jól esett a séta. Nem ütődött hozzám senki, én se hágtam senki tyukszemére. Kassán különben, hol a fentírt költői ábrándomat megbírságotlák, nem igen kutyaválják a tyukszemet.

Kéjjel szívtam egészséges tudombe ama körülírt leget, s boldog meglepéssel szívtam brittanikámat, hogy elűzzem orrom elől a szunyogokat. De a brittanikám megértette velük, hogy engedelmem nélkül nem lehet letelepedni az orromra a mélyen tisztelt szunyog-uraknak, és kisasszonykáknak.

Mindössze kétszer setáltam végig a főtér korzóján. Egyszerre úgy éreztem, hogy almos lettem. Kimerültem a csillagos éj nézésében, s az akáczirág illatával telített levegő szívésszában.

Az ilyen ábrándos fiatal ember, mint akár én is, hamar ráun mindenre, pláne ha a boldogságát a csillagok között kell keresnie.

Letértem a korzóról, hogy a Kovács-utcába térjek, hol »ideiglenesen« lakom. És a mint az ut közepére értem, nagy hirtelenséggel egy bicikli siklott a kövezeten felém és — — — egy sikolyt hallottam.

Lélekjelenléttem nem vesztettem el, hiszen akkor már nem a csillagok között kerestem

magyar állam ezer éves fennállásának emlékére a jövő évfolyamán tartandó ünnepélyekről szóló Ő Felsége által jóváhagyólag tudomásul vett program tervezetét velem közölve, — ezen tervezet szerint a jövő év május hava első felében az ország összes törvényhatóságában ünnepélyes közgyűlések lesznek tartandók. Ezen körülményre azon oknál fogva kívánom Méltóságod figyelmét már most felhívni, mert ez ünnepélyes közgyűlésnek mikor és miként leendő megtartása, előzetes megállapodásokat igényelvén, akként lesz elérhető, hogy hazánk ezen örömmünnepe a törvényhatóság tanácstermében is méltó díszszel és ünnepélyességgel tükröződjék vissza. A mi pedig ezen ünnepélyes közgyűlésnek legcélszerűbben mely időben leendő megtartását illeti, e tekintetben figyelmeztetni kívántam Méltóságodat, hogy a program tervezet szerint, jövő évi május hó 10-én országszerte minden hitfelekezeti hálaladó istentiszteletek fognak tartatni, melyeknek megtartására a vallás és közokt. Miniszter ur fogja az illető hitfelekezeteket felhívni, minél fogva a közgyűlés napjának kitűzésénél ezen istentiszteletekre is szíveskedjék figyelemmel lenni. Végül felhívom méltóságodat, hogy az e részben történt megállapodásokról hozzám jelentést tenni szíveskedjék. Fogadja tisztelemel nyilvanítását. Budapest, 1895. é. nov. hó 15-én. Perczel.

Püspöki körlevél a millenniumról. A magyar püspökök közül Zalka János győri püspök foglalkozik legelőször az ezredéves ünnepélyekkel püspöki körlevélben. Az emelkedett szellemű, s hazafiai érzelmektől áthatott körlevél bevezető részében a honalapítás historikumával foglalkozik, s konkluzióképpen a kereszténységet, mint az állami konszolidáció legelső alapkövét tünteti föl. Majd a kereszténységet ért támadásokkal foglalkozva, a jelen állapotokat a következő passzusában jellemzi:

„Sajnos, voltak idők s van jelenleg is, hogy Krisztus és egyháza iránt s a szent Szűz iránt hanyatlott az onokákban, nálunk, az ösök tisztelete, hűsége, ragaszkodása: de meg kell vallani, ezen hanyatlással párhuzamosan jár a nemzet jólétének hanyatlása is. Mutatják ezt az ország jelen zilált körülményei, melyekben nem csekély aggodalmak közt vizsgáljuk az ezerev végét.»

Végül kijelenti a körlevél, hogy Krisztus tanítása szerint a keresztény szeretetet más nemzetiségűek és más vallásúak iránt is gyakorolnunk kell ugyan, de hitünk ágazataiból egy hajszálnyira sem távoznunk. Ez az egész körlevél egyetlen izgató harczi hangja.

Czigánybandák a kiállításon. Nem egészen

boldogságomat. Pillanat alatt átláttam a — vesélyt s azon alak után kaptam, aki szíveskedett egy sikolyt hallatni.

És egy hölgy hullott le a bicikliről karjaim közé

Istenem, egy nő az én karjaimban! Az én keblemen, dobogó szívem fölött egy nő!! Jaj, de boldog voltam én — akkor, hiszen az én keblemen, az én dobogó szívem fölött még soha sem ájult el olyan nő, a ki — biciklizik!

— Angyal! szóltam hozzá, hogy eszmélre térjtem, bocsásson meg nekem, ha azt hiszi, hogy akaratból tartóztatom föl utjában. Végeredményben a bicikli az oka, az jött nekem . . .

A biciklit már ekkor egy sarki rendőr vette partfogásba, ki a, sikoly hallattára futott elő.

— Mi történt velem uram? — susogta a hölgy.

— Nem történt semmi különös angyal! Csak elméltőztatót! ájultni . . . Szóljon, hova vezessem? . . . Hallja rendőr, hozzon hamar egy fiakkert!

És ez nem hogy futott volna, de akhimeszi nyugalommal előszedte nótaszét, a czeruzát szájába dugta, s ekképen terjesztette elő véleményét a rendőroket jellező kiejtéssel:

— Igenis kérem, hozni fogok egy fiakkert.

jelentéktelen kérdés most a millennárius ünnepek előtt, hogy vajon melyik cigánybandának a muzsika szava mellett fogja az a néhány millióra becsült kiállítás-látogató ezredéves kiállításunkat megnézni. Sőt tekintve, hogy a közönség szimpátiájai lényegesen megoszlanak az egyes cigányprimások közt, az sem érdektelen, hogy legjelesebb primásaink hol fogják a millennárius ünnepeket végig muzsikálni. A kiállítás sok egyéb előmunkálatával elintézték ezt a kényes kérdést is, úgy hogy már most tisztában vagyunk vele, hogy ha a Radics Béla muzsikáját akarjuk hallgatni, a Dréber pavilonba kell mennünk, Balogh Károly a Lippert csarnokban lesz, s amíg Bandi Marci a Petanovitsban fog keseregni, addig Berkes Béla a Park klub hűs akáczfái alatt muzsikálja végig a nyarat a mágnásoknak. A debreczeni csárdának Debreczenből hoznak eredeti honi cigányokat, a Magyar testvéreket. Többi sötétfürtű lantosaink pedig megoszlanak a kiállítás egyéb látványosságai és a budapesti kávéházak közt, a melyeknek ezentúl alig fog jutni különb a vidék jobbra való vályogvetőinél.

Színház.

A libapásztor. Tegnap este N. Sziget L. vendégfőleptével »A libapásztor«, Lukács Sándor és Forray Miklós operettje került előadásra. A vendég énekesnő sok jó igyekezettel, de kevés sikerrel játszotta a czimszerepet. Ellenben Locsarek né, Margó, Galysy Paula és ifj. Németh jól megálltak helyüket. A feltűnően üres ház elég jól mulatott a darab és a szereplők ötletem.

Irodalom és művészet.

Felhívás.

Nemzeti kulturában rejlik a nemzet ereje. Hatalmas az ország, melynek virágzó nemzeti műveltsége van, nagy nemzet az, melynek minden polgára lelkesedik hazája műveltségéért, s annak előmozdításához minden erejéből hozzájárul.

Nemzeti műveltségünk lényeges eleme a zene. A magyar zene nagy szellemi kincseit hozzá férhetővé tenni, a nemzeti zenét ápolni, fejleszteni s terjeszteni szintén nagy nemzeti feladat s a ki a magyar zenét pártolja, hazafias cselekedetet művel.

A »Budapesti Magyar Zeneegyesület« e nagy nemzeti feladat szolgálatában áll s már eddig is — szegény anyagi eszközeihez ké-

de előbb felírom az uraságod becses nevét, mert hát feltetszett lökni ezt az izét, ezt a kétkerekű izét, ámbár ez a tisztas asszonyság rajta lovagolt!

— Ne legyen a nevemre kíváncsi jó ember, menjen inkább flakkerért, hisz jól láthatja hogy, ez a tisztas asszonyság nincs magánál . . .

— Persze, hogy nincs nálam, hanem magánál.

— Eh, ne viccelődjek bácsi, mert fel tálalom jelenteni a miért nem teljesíti felebaráti és rendőri kötelességét!

— Megyek már no, kérem, de el ne tűnjenek addig . . . Ismerem különben az embereimet! — mormogta magában, hogy az utcából kiballagott.

Es az én hölgyem nem akart magához térni. Szinte elgyengültem már, meglehetősen súlylál nehezedett reám. Lovagiaságom pedig nem engedte, hogy az utca kövezetére hagyjam roskadni.

Oh angyal! térjen már magához, — paraszkodtam fájo örömmel eltelve, mig lábaimban az inak kezdtek felmondani a szolgálót, — oh, angyal! a véletlennek tetszett, hogy e jelenet létre jöjjön, vessen hát véget e jelenetnek, mert a véletlen nem hoz erre senkit és karjaim nem annyira erősek, hogy ellensúlyozni tudnák azt a nagy boldogságot, mit jelenleg szívemben érzek!

pest, — fényes eredményekre mutathat.

A történeti hangversenyek, melyekkel Bartalus István s főleg Káldy Gyula oly nagy sikereket arattak, egyesületünk kebeléből indultak ki.

Magyar Zeneiskola, czimen oly zenei tanintézetet állított, melynek tanításában a magas művészi színvonal mellett a magyar szellem teljesen érvényre jut.

E zeneiskola olcsó tandíjával (havi 4 frt.) egyúttal lehetővé teszi, hogy alapos, megbízható erők tanításában részesüljön az is, ki ezt máskülönben el nem érhetné.

E mellett a jótékonyt is oly mértékben gyakorolta, mint egyetlen fővárosi zeneintézet sem.

Magyar Zeneiskolába eddig 1209 növendék közül 281 nő endék feltandíjjal, 112 pedig egészen ingyen járt.

Ki egyesületünket támogatja, tehát hazafias és jótékony tettel cselekszik.

Az egyesületnek vannak tekintélyes tiszteletbeli, alapító és pártoló tagjai.

Altpártó tag lehet, ki az egyesület alapítókéjéhez egyszer és mindenkorra 50 frtnyi befizetéssel mint alapítványi járuló pártoló tag lehet, ki az egyesület pénztárába tagsági díj fejében évenként 4 forintot fizet.

Tisztelettel kérjük a hazafias közönséget, hogy egyesületünket a fentebb jelzett módon valamelyikével vagy esetleg adományokkal nagy nemzeti s kulturális feladatában támogatni sziveskedjék.

A tagsági jelentkezéseket, vagy adományokat Schöller Lajos zeneiskolai igazgató czimére (Budapest, V. Váci körút 16. sz. H. em. 52.) kérjük intézni. Tisztelettel Káldy Gyula elnök. Schöller Lajos igazgató. Dr. Weszely Ödön titkár.

Törvényszék.

Izgatással vádolt plébános. Zaymusz Román, a trencsényvármegyei Bittsicza község plébánosa a zsolnai kath. kaszinóban tartott gazdasági felolvasásban leszidta a tótokat elnyomó magyarokat is, miért is a kaszinóból kizárták. Zaymusz erre a Narodnie Novinyben a Zsolnai katolikus kör csinytette című főmédvényben azt fejtette ki, hogy van-e jogosultsága a Kossuth-kultusznak a neppártban és a kath. körökben? Az esküdtsek megalkiták a után a bizonyítási eljárást hamar befejezték s Vizlendvay Imre dr. kir. ügyész elmondta vádbeszédét, kérve az esküdtteket, hogy mondják ki vétkesnek Zaymuszt, a

ki harcot hirdets a kinek minden soragyűlöletet lehet minden ellen a mi magyar. Ezután Milecz János zsolnai ügyvéd mondta el védő beszédét, végül pedig Zaymusz olvasott egy nyilatkozatot, melyben szánja bánja büneit. Az esküdttek e nyilatkozat hatása alatt 8 szóval 4 ellen felmentették Zaymuszt, mire a sajtóbírósa ia jelmentő itéletet hozott.

Az anyakönyvi hivatalból.

(Házassági bejelentések 12—13-án.)

Tóth József és Kulcsár Mária.
Majoros Imre és Molnár Zsuzsanna.
Sebenk Ignác és Orosz Lina.
Fatura András és Dudás Rozália.
Uri András és Nagy Roza.
Csáki József és Miskolczi Erzsébet.

(Házasságkötések 12—13-án.)

Major Mihály és Tamás Julianna.
Tóth István és Mészáros Juhanna.
Cseresznyés István és Dávid Julianna.
Lesku István és Kovács Eszter.
Jerabek Dániel és Borbély Etelka.
Horváth Péter és Kovács Julianna.
Szabó Mihály és Bundi Erzsébet.
Ifj. Szabó Sándor és Tóth Eszter.
Szekeres László és Mikló Rozália.
Mandel Lajos és Grün Gizella.

(Születtek decz. 12.)

Horváth István (István ref.)
Gonda István (Anna kath.)
Daku Mihály (László ref.)
Tóth Mihály (Mihály ref.)
Lőrinczi Sándor (Sándor ref.)
Fuhrman József (János kath.)

(Elhalálozások 1895. decz. 12-én.)

Gebravich János (ref. 2 é. vörheny.)
Lókodi Balint (ref. 72 é. pokolvar.)
Hajnal József (ref. 43 é. szivhűdés.)
Özv. Murvai Ferenczné (r. k. 60 é. hasbántalob.)
Özv. Gyarmathyné (ref. 94 é. végelgy.)
Özv. Molnárné (ref. 60 é. szervi szivbaj.)

Ujdonságok.

*** Gyógyszertárért folyamodók.**

Messze földekre elhatott a hír, hogy Debreczenbe nagy a járvány és sok a beteg. Legalább azt lehet következtetni, mert ma is a belügyminiszter két gyógyszer-tulajdonosnak Derrmár Pál dárda- és Batári Imre alsó-lendvai lakosoknak folyamodványait küldte le további intézkedés végett.

*** Magyar békeegyesület.** A Magyar békeegyesület ideiglenes alakuló bizottsága e hó 14-én Berzeviczy Albert elnöklele ajatt tartja meg az „Otthon” irók és hírlapírók köre helyiségében az egyesület alakuló közgyűlést. A napirend a következő: 1. Jókai Mór magyar beszéde. 2. Suttner Berta bárónő német előadása. 3. Tagok felvétele. 4. A végleges elnökség megválasztása. 5. Az alapszabály tervezetének tárgyalása. 6. Az 1896-ik évi nemzetközi békekongresszusnak meghívása Budapestre.

A kézügyesítő egyesület közgyűlése. A kézügyesítő oktatást fejlesztő egyesület f. évi hó 16-én d. e. 10 órakor a városháza nagytermében közgyűlést tart. Tártyak: 1. A választmány évi jelentése. 2. Főyő ügyek. 3. Indítványok.

*** Vidéki lapszerkesztők szabad-**

jegye. A vidéki lapszerkesztők lépten-nyomon arra a tapasztalatra jutnak, hogy az ő munkásságok nem talál elég méltánylára és elismerésre. Minden kedvezménytől a miben fővárosi kollegaik részesülnek, meg vannak fosztva, mintha ők a maguk körében nem teljesítenék azt a missiót, melyet fővárosi kollegaik tágabb körben teljesítenek. Ők is a haza felvirágzása, kulturális fejlődése, a nemzet szellemi fejlődésének érdekében munkálkodnak, a nemzeti állan nagy épületének kiépítésébe fáradoznak, sokszor még nehezebb viszonyok között és mégis hathatósabban, mint a fővárosi sajtó. Daczára annak azonban az állam a vidéki lapszerkesztőket még arra sem érdeemesítette, hogy vasutjain szabadon utazhassanak. Pedig ez nem kerülne az államnak nagy áldozatába, csak a sajtó iránti jóindulat kívántatnak hozzá, a lapszerkesztők pedig megvolnának jutalmazva ama sok czikk közlésért, melyeket évenként az állam érdekében közölnek. A szabadjegy kiadása nem annyira kedvezmény, mint inkább viszonzás a sajtó által teljesített szolgálatért. Azonban mi hisszük és reméljük, hogy a mostani kereskedelmiügyi miniszter méltányolva fogja a vidéki lapszerkesztők rég kiérdemelt óhaját és részükre engedélyezni fogja az állandó szabadjegyet.

Öry Samuel. Debreczennek egy köztisz-

teletben es közszeretében álló polgára és hivatalnok a hunyt el az elmúlt éjtel. Öry Samuel Debreczen szab. kir. város árvaszékének helyettes elnöke tegnap este 52 éves korában szivszelhűdés folytán elhunyt. Még este nyugodtan megvacsorázott, a nélkül, hogy a legkisebb rosszul létről panaszkodott volna s úgy fél tíz óra tájban elhunyt csak, hogy nem tudja mi baja van. Egy pár pillanatra aztán e

Halkan fősohajtott ő s még jobban ream nehezedett. Görcsösen kapaszkodott a nyakamba és leütötte fejéről a czilindert

— Hol vagyok? Mi történt velem? kérdezte elég vastag hangon, a mi kissé lehütötte lángoló érzelmimet.

— Itt van a karjaiban angyal! Oh, az én karjaim megacélozvak a gyönyörtől. Ki őn? hol lakik? Boldog halandó vagyok, hogy egy ilyen angyalt karjaiban dédelgethetek. Csak áludjék, csak álmodjek így... így, míg a fiakker megérkezik.

Kétségbe esve sohajtottam el ez utolsó szavakat, hiszen már jó tíz perczt telt bele, s a fiakker még sem érkezik. Hátha rászédet az a rendőr s engem itt hagyott evvel a nővel, a ki úgy látszik — meg van elégedve helyzetével, mert még mindig a nyakamon függ.

Homlokomat kövér csipekben begyöngyözte már az izzadság, kezdtem az egész dolgot unni. És ekkor eszembe jutott, hogy még nem láttam ismeretlen hölgyem!

A gyönyör, mely perczenként párolgott el szivemből, ismét elfogott.

De nem láthattam arcát, mert sűrű fátyol fedte be. Oh szent sejtélem! vond be aranyos zománczezal felhevült agyamat, hogy biggyem: ismeretlen hölgyem bájos, hogy ne gyönyörködjek benne mindenki, meg a csillagos ég se, melynek csillag-szemeiben hideg a fény, — míg az ő szemeiben gyújtó láng lobog!

S te isten, ki fönn a csillagok felett áldástól sugárzó fénytrónusodban látod a kéjtől vergődő szivemet, isten! te tudod, hogy én csak bájos hölgyek iránt érdeklődtem világteljes életemben.

Ez a szerelem, ez, mit jelenleg érzek szivemben. Hallga, hogy dobog!... mint bükköt benne a főforradt vér-özön!

És az ész, melyet fölhevült agyamba öjtött a mindenható, hallgat, nem emelé fel szózatát az sziv szava ellen. Szerelem lettem.

Oh, eredj fel hát már ismeretlen hölgyem, s ne szivjad tődödbe az akác virággal vegyes léget még mindig aleltan. Hallgasd inkább szivből eredő vallomásom: szeretlek! Veled akarok élni egy életen által, lehetek ugy-e bár a te — férjed? Ne bántson meg e merész gondolat, s nekem oly jól esik ez ábránd, mit rólad szó mámorba fuladt lelkem.

Kocsi robogás zavart föl költői hangulatomból. A fiakker érkezett meg. Hivatalos komolysággal ugrott le a rendőr a bakról, latszott rajta, hogy meg van velünk elégedve, mert nem szöktünk el.

— Itt volnánk kérem, jelenti bajuszát sodorogva, — véget kell hát vetni a komédiának!

Az én ismeretlen hölgyem, mint varázs érintésre, hirtelen magához tért, kiszökött karjaimból és a fiakkerbe könnyeden fölugrott, — Mihály! kiáltott a rendőrrre, szinte

És a fiakker eltűnt szemeim elől. A zaj lassan... lassan elmúlt. Ugy éreztem, hogy keblemben összedől valami.

— Ki az a nő? — kérdeztem hosszú hallgatás után a rendőrtől.

— Az kérem a házigazdám felesége.
— Tehát asszony ő! — sohajtoztam, mintha csalódtam volna. — S ki a házigazdaja?

— Zeosoroska János.
— Zeosoroska János. S mi a foglalkozása neki?

— Hát pékmester, kérem. De most már remélem, megmondja uraságod becses nevét, mert azt hiszem, hogy törvény elé kerül a dolog, mert feltétszett lökni ezt a izét, ezt a két kerekű izét, ámbár Zeosoroskáné teines asszony rajta lovagolt!

Én pedig úgy álltam ott, mint egy közszen, s még ma sem tudom, hogy mit feleltem a rendőrnök.

Valószínűleg arcuzt ütöttem. Pedig az a szegény rendőr nem volt oka semminek.

De szívesen megfizettem azt a 17 forint 60 krajczárt azért a pofonért, melynek végoka egy szerte foszlott költői ábrándban gyökerezdik.

És azóta kerülöm a bicikliző urakat, s különösen azokat a hölgyeket, — a kik bicikliznek.
parancsolóan, — hozza haza a biciklizmet. Hajts!

szavak után egy hangos sikoltással székéről lehanyattott és arcczal a földre bukott. Hozzártározói rémülten futkostak a szobában s míg neje igyekezett vízzel eszméjére téríteni, addig a cselédet orvosért szalasztotta. Nehány percz múlva az orvos, Somogyi Károly, megérkezett, kinek segítségével ágyba helyezték a beteget, hol a gyorsan alkalmazott gyógyszernek daczára öt percz alatt kiszivedett. Az elhunyt halálhíre az egész város közönségét fájdalmasan érintette és méltán, mert derek és becsületes polgára, buzgó és lelkiismeretes hivatalnok volt városunknak. Öry Sámuel hivatalnokoskodását nem Debreczenben kezdte. Először mint köz és váltó ügyvéd működött H.-Hadházon, majd később tiszti ügyésze lett H.-Hadháznak, mely még abban az időben rendezett tanácsú város volt. Egy pár évi ott működés után Debreczenbe jött és itt városi aljegyző lett. Később arvaszéki elnökké választott, három év óta pedig, mióta Beke Mihály volt arvaszéki elnök elhalt, mint helyettes arvaszéki elnök ő végezte a teendőket. — Debreczen sz. kir. városánál mintegy 25 éve működik, mint hivatalnok. Az elhunyt özvegyet és két kiskorú gyermeket hagyott hátra. A városháza ormára kitűzték a gyászlobogót gyászlapot adnak ki az elhunyt özvegye és Debreczen sz. kir. város tisztikara. Temetése valószínűleg holnap délután megy végbe.

* **Bécsi magyar nemzeti szövetség.** A bécsi magyar polgárság otthonának megalapítása, az ottani magyarság tömörítése és hazafias szellemének ápolása céljából létesített «bécsi magyar nemzeti szövetség» című egyesület a hónap 1-én tartotta alakuló közgyűlését. A közgyűlés dr. Morgenstern Gusztáv ügyvédet és íróválasztotta meg egyhangulag elnöké, a ki szép beszéddel foglalta el az elnöki széket. Nagy lelkesedéssel és éljenzéssel fogadta a közönség az elnök szavait. A szövetség mint központosító helye a százezerre menő bécsi magyarságnak, a legszebb jövőnek néz eléje.

* **A közlekedési vállalat Budapest.** A székes-főváros ismét egy közlekedési eszközrel gazdagabb. Ugyanis a hó 16-án adják át a forgalomnak a »Budapest-ujparti rákospalotai« villamvasutat, mely a miserias Budapest és Ujpest közti közlekedést meg fogja szüntetni. Az egész vonal igen szépen van építve és egyes helyeken, ott a hol áthidalások vannak igen érdekes technikai munkák láthatók. Maga a telep, mely közel van Ujpesthez eltekintve nagyszerű berendezéstől, igen díszes.

* **Az első magyar orvosnő.** A k. turminiszter jóvoltából már nők is iratkozhatnak be az egyetem orvosi fakultására, de kiállítás van rá, hogy még mielőtt az első orvosnővének megkezdje az állóitai klinika látogatását, Budapestben már javában működik az első magyar orvosnő. Ez a cím Wartha Vincze műegyetemi tanár feleségét, Hogonny Vilma grófnőt illeti meg, a ki az orvostudori oklevelet még 1879-ben elnyerte a zürichi egyetemen. A tudónő, mint értesülünk, most folyamodott diplomájának honosításáért, hogy megkezdhesse orvosi gyakorlatát. Hogonny grófnő már egy ízben 1879. májusban megkezdte oklevelének nosztrifikálását, de akkor nem teljesítette kérelmét, hanem csak a szülészeti gyakorlatot engedték meg neki. A grófnő reméli, hogy most, miután már megtört a jég, mely a nőknek a tudományokhoz való hozzáférést lehetetlenné tette, semmiféle akadály nem fog oklevele honosításának útjában állani.

* **A szedősztrájk vége.** A mai napon a 17 nap óta tartó szedősztrájk véget ért és pedig akeppen, hogy a sztrájkoló szedők a tulzott követelésekről lemondtak és küldöttségek által kijelentették tegnap délután öt órakor a munkaadók előtt, — hogy hajlandók a szedősztrájkok melle visszatérni. Ilyenformán ma reggel már ismét rendes munkaerővel dolgozhatnak a fővárosi nyomdákban, a menyiben a munkaadók a sztrájk által megapadt személyzetet kiegészítették.

* **»Zion« egyület választmányi ülése.** A »Zion« debr. betegs. egyület választmányja ezennel közhírré teszi, miszerint mind-

azok, kik ezen immár az öt év óta áldásosan működő egyület kötelekébe belépni óhajtanak és ezen elhatározásukat f. évi decz. 15-től 1896 évi január 15-ig az egyület előjáróságánál bejelentik, az alapszabályokban megállapított 3 frt bekebelezési díj fizetése alól felmentetnek. Bővebb felvilágosítást, alapszabályt és belépési ajánlati ívet (díjmentesen) szivesen ad az egyület titkára az egyület helyiségében (Piacz 1903. szám földszint) naponta 5—7 óráig. Ugyanott nyújtandók be hivatalos óra alatt a már aláírt és kellően kitöltött belépési ajánlati ívek. A választmány.

* **Első munkás kaszinó.** Az első munkás kaszinót mult vasárnap délután nyitották meg ün. pályesen Budapesten a Lipót-városban, mely alkalommal nagyszámu és díszes közönség jelent meg. Ott vala Gerlóczy Károly alpolgármester, Jónás Ödön. dr. Mezei Mór orsz. képviselő, Mezei Lajos ker. előjáró, Bischitz Dávidné stb. A megnyitási aktus lelkes beszédek mellett történt meg, azután átadták a szépen felszerelt helyiséget a munkásoknak. Kívánatos volna hogy e nemes eszme a vidéken is tert hódítson magának.

* **Sajtóhiba** Lapunk tegnapi számában közölt »Fellebbezés a városháza építése ellen« című cikkünkben az utolsó előtti kikezdés végén 600.000 forint helyett 400.000 forint olvasandó.

x A »**Leipziger illustrierte Zeitung**« c. folyóirat 1892 évi november hó 26-án kelt 2579 számában közekezőképen irt a Richter-féle Türelmi játékokról: »A mai nemedeknek magasabb nevési szükséglete kívált világosan kifejezést nyer azon módon, a gyermekek számára való ajándékok kiválasztatnak, a midőn még a szélesebb néprétegekben is arra törekednek, e célra tárgyakat kiválasztani, a melyek nemcsak időtöltésül szolgáljanak és nemcsak megörvendeztetnek, hanem oktatólag is hatnak. Hasonló értelemben tovább egy évtizednél őrzi a Richter F. Ad. és társa bécsi cég az ugynevezett Horony-Kőépitő szekrények gyártását, a melyek évről évre tökéletesbitve, jelenleg 35 számban 35 kr-tól 70 frtnyi árban forgalomba hozatnak. Ezen a Fröbel-féle rendszer szerint berendezett kőépitőszekrényekre, — a melyek tetszés-szerint alakított fatuskók helyett, nagyon pontosan kidolgozott építőköveket valódi kötömegekből méregmentes színekben (téglafehér, homokkőszárga és palakék) és nehezebb feladatok részére szükséges alapterveket és keresztmetszeteket tartalmaznak, — már fenti folyóiratnak 1885 évi december hó 5-én 2214 számában lett utalva. Ezen kőépitőszekrények különös nevelési értéke a Dr. Richter által feltalált kiegészítőrendszereken alapszik, melyeknek segítségével az építőszekrények a gyermekek kora és szellemi tehetsége szerint rendszeresen nagyobbíthatók és ennek megfelelőleg a gondos rajzok szerint színnyomatban kidolgozott mintalapon alapszik. Hasonlóképp mintegy a Fröbel-féle játékok kiszélesítése és az alak iránti érzék kiképezésére kitűnően alkalmasok a Richter cég által előállított és éppugy mint a Horony-Kőépitőszekrények minden finomabb játékszerüzletben készletben levő türelmi játékok, u. m.: Fejtörő, Keresztjáték, Körrejtély, Pythagoras, Gyötrőszellem stb. Ezen játékok kőáblácskákból állanak, [hétől egészen tizig] melyekkel különféle számos alakok utánna rakhatók. Ehez tartoznak nagy technikai és művészi ügyességgel összeállított feladványfüzetek, melyek közül a legujjabbak kettős játékok számára feladatokat is tartalmaznak. Az ez esetben lehetséges elmés kombinációk változatossága valóban meglepő.« stb.

Táviratok.

Girálti választás.

Budapest, decz. 13. (A »Debreczen« ered. táv.) A girálti választáson Kőszeghyt, a kormány jelöltjét — 789 szavazattal képviselővé választották. Semsey,

a nemzeti párt jelölje 566 szavazattal kisebbségben maradt a hivatalos apparátus hallatlan erőszakoskodása folytán

Félhivatalos kihozás.

Budapest deczember 13. (A »Debreczen« eredeti távirata.) A »Magyar Ujság« című fizetett »félhivatalos szócső« mai számában a következő sugalmazott sorokat írja:

»A parlamenti botrányoknak nagyon egyszerű orvossága van: szét kell hajtani az olyan parlamentet, melynél a botrányokra való hajlandóság a vérméregzés tüneteit mutatja.«

A »Magyar Ujság« eme éppen oly szemtelen mint vakmerő megjegyzéséhez nem kell kommentár.

Hát már parlament nélkül is megpróbálnék kormányozni a Bánffy-kormány.

Vagy ezzel talán csak az ellenzékelt akarja elkeseríteni, megfélemlíteni?

Elhalt akadémiai tag.

Budapest, decz. 13. (A »Debreczen« eredeti távirata.) Jedlik Ányos győri benczés, a magyar tudományos akadémia tagja ma Győrött meghalt. Az elhunyt országos hírtudós, s ez akadémianak legrégebb tagja volt

Kerekes Samu meghalt.

Budapest, decz. 13. (A »Debreczen« ered. táv.) A Marosvásárhelyen megjelent »Közérdek« szerkesztője táviratuzza lapunknak, hogy Kerekes Sámuel marosvásárhelyi kollegiumi tanár, a »Maros-Vidék« szerkesztője, országszerte ismeretes költő kit általánosán »rim-királynak« hívták, ma reggel szívizshüledésben megkalt.

Az osztálysorsjáték huzása.

Budapest, decz. 13. (A »Debreczen« eredeti távirata.) A mai huzásokon husz ezer koronát nyert az 50,410, nyolcezeret a 16,324 hatazetet a 65,992, 95,897, 75,376 számú sorsjegy.

»Szerelom Párisban.«

Budapest, decz. 13. (A »Debreczen« eredeti távirata.) A fenti címmel ma egy könyv jelent meg a párisi könyvpiaczon, mely nagy szenzációt keltett a pikantiát kedvelő gourmand-ok között.

A könyv leleplezéseket tartalmaz a felső körök erkölcsi sülyedségét illetőleg a harmadik császárság korából, közli Metternich Paula osztrák hercegnő, Gallifet marquis-nő, Portalis grófnő és más udvarhölgyek azon leveit, melyeket azok Decclasse marquis-hoz, Napoleon istállómesteréhez, intéztek.

Különösen érdekesek Metternich Paula, osztrák hercegnő levelei, melyekben a szép istállómester szerelméért esd, majd későbbi leveleiben a köztük levő viszonyra vehetünk érdekes visszapiantást.

Fővárosi levél.

Az ország központja, Budapest, a vidéki közönség szakadatlan érdeklődésének tárgya; innen veszi értesülését, ide fordul szükségletei kielégítésére akár személyesen, akár levélileg, innen várja a kereskedelem, ipar s a közelet terén felmerülő újdonságokat, hasznos tudnivalókat s ennek szolgálatában közöljük mi koronként azt, mit a közönség érdekében kívánatosnak tartunk.

A közeledő karácsonyi ünnepek alkalmából, ismétellen mint mindig, Kertész Todor műiparú-tárházára hívjuk fel t. olvasóink figyelmét, mely most a Kristóf-tér sarkán, a gróf Teleky-palotában van; itt található meg mindenki azt, mire a karácsony-estére alkalmas ajándékok és karácsonfa díszítésül szüksége lehet. A sok ezer és ezer szebbnél-szebb tárgy közül különösen kiemeljük a »Peits cheveaux« elvezetésű, a külföldi fürdő helyeken automatikus lövésny-társasjátékot, melynek a lovak mechanikával futnak körül; ezeknek ára nagyság szerint 3 frt 50 krtól egészen 30 frtig változik; továbbá a játékasztal mindenféle kellekeit; finom bőrarkat, bronz- és porcellán-díszműarkat, íróasztal kellekeit a legszebb változatokban, apró nippes dísz tárgyakat etagerre, varró- és íróasztalra; mindennemű játékszer kis gyermek, leánykák és fiúk részére; Fröbel oktatva mulattató játéka; könnyen előadható bűvészműsorok; karácsony-estére: karácsonyfa-árvány, melybe tetszés szerinti vastagságú és nagyságú fa alkalmazható és a feldőlést, mi gyakran előfordul, lehetetlenné teszi, tartósága folytán évről-évre használható frt 2,50, 4 frtg. A karácsonyfa alá élénk zöld m. h. csomagja 20 kr. Ragyogó, csillogó karácsonyfa-díszek ezüstsál rezző csillag tucatzja 60 kr. Arany, ezüst vagy szivárvány színű anyag hajszál, a fát igen díszíti, csomagja 50 kr. — Rezző arany és ezüst gömb 10, 14 kr. Dió-aranyozó és ezüstöző füst 10 kr. Dió-aranyozó vagy ezüstöző por esetten 20 kr. Rezző ezüst sál díszek, különböző alakban 5, 10, 15, 20 kr. Rezző ezüstsál csillag, tucatzja 60, 1,20, 2,40 kr. Rezző csillag, a ta hegyére 30 kr. Igen tanácsos a megrendeléseket idejekorán beküldeni, mert a karácsony hetében Kertész Todor üzlete annyira túl van halmozva szállításokkal, hogy lehetetlen minden rendelmenyt kelő időre elküldeni, azért tessék egy levelező lapon kérni nagy képes árjegyzéket, melyet ingyen és díjmentesen megküld, abból minden igénynek megfelelő választást lehet eszközölni. A rövid idő előtt megjelent »Budapest tervrajza és utmutatója«, mely a főváros kitűnő térképét és az ezredéves kiállítás látképét gyönyörű szép, nagy alakban színes nyomásban tartalmazza: Kertész Todor minden megrendelőjének csomagjába ingyen esatolattik.

Igen alkalmas karácsonyi és újévi ajándékok a hangszerek és zenélő művek, melyeket legjobban ajánljuk Stowasser János cs. és kir. hangszergyáros raktárából (Budapest, II. lánczhid-utca 5 sz.) rendelni meg, hol minden jutányosan s a legjobb minőségben kapható. Stowasser János szállítója a Budapestben levő összes cs. és kir. katonai zenekarnak, több színháznak és konzervatoriumnak, s az első honvédelem zenekarnak felszerelésével a m. kir. honvédelmi miniszter őt bízta meg. Minden zenélő mű, valamint újdonság, nála legelőnyösebben kapható. Különösen ajánljuk a következő igen kellemes zenéjű cimbalnokokat, karácsonyi ajándékok. Képes árjegyzéket kívántra díjmentesen megküldi.

A vidéki közönséget is közérőlel érdeklő új intézmény életbe lépéséről is értesíthetjük t. olvasóinkat. A kereskedelemügyi m. k. miniszter a »Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön-Részvénytársaság«-nak 60 évre engedélyt adott kézi zálogkölcsönügyletek folytatására és az elzálogosított értékpapírok, arany- ezüstművek, ékszerek stb. általa alapján jogot nyert kamatozó zálogpénztári utalványok kibocsátására. Ez intéző előnyösebb feltételekkel foja az ügyleteket lebonyolítani, mint a fennálló magánintézetek, s a folyó év december havában a következő helyeken nyit-

nak meg fiok-üzletei; IV. Korona-herceg-utca 11. sz. (Zsibárn-utca szögletén), VII. Király-utca 57. szám és VIII. József-körút 2. sz. hol előlegek adatnak értékpapírok, ékszerek, arany- ezüst tárgyak és ingokra.

Egy igen czélszerű és gazdaságos készülék rendkívül érdekes és praktikus voltáról volt alkalmunk személyes meggyőződést szereznünk. Ez a Dessauer és Márkus czég szabadalmát képező »Magyar Vulkan« petróleum-gáz gyorsfűző és melegítő készülék, mely szelletes szerkezeténél fogva meglepő egyszerű és takarékos módon petróleumból önműködőleg gázt állít elő, s az egyszerű csavar által szabályozható tetszés szerinti lánggal kívánt hőfoku fűző vagy melegítő tüzelést szolgáltat. Kezelése a képzeltől leggyorsabb, robbanás vagy bármily veszély teljesen ki van zárva; felgyújtva egy perc múlva már tetszés szerinti hőfokra szabályozható, úgy hogy három perc alatt a víz feleóra ható, 5 perc alatt használható alkalmas vasaló állítható elő, 10 perc alatt pedig bármely ételt el lehet készíteni lángjánál, petróleum fogyasztása pedig egy óra alatt egy krajczár áru közönséges lámpapetroleum. — A készülék rézből van és egész közben veszély nélkül kezben is hordozható, s kiválóan előnyös főzési vagy melegítési, tehát háztartási és ipari czélokra, sőt laboratoriumokban is, mert bel, füst, korom és minden büz nélkül ég, nincs kellemetlen melegsége, az edényt nem feketíti, s ami legfőbb, gyorsan lehet a legnagyobb hőfoku lángot nyerni, egy pillanat alatt eloltani, ha nem szükséges a láng, és ismét egy pillanat alatt fel lehet gyújtani, ha kell. E banulatok eredményéről csakis annak lehet fogalma, aki megtekintette, miért is ajánljuk mindazoknak, kik Budapestre rándulnak, hogy szemléljék meg e találmányt Dessauer és Markus szabadalom tulajdonosoknál (VII. ker., Lázár-utca 13. sz.) és ifj. Pájer Józsefnél Debreczenben. A »Magyar Vulkan« hazai találmány s rendkívüli előnye mellett ára csak 10 frt, úgy hogy ezen beszerzési összeget rövid idő alatt a tüzelő megtakarítással meg lehet gazdálkodni, eltekintve ezenkívül a gyorsaság által elért időnyereség előnyeitől. Miért is különösen felhívjuk olvasóink figyelmét ezen becses hazai találmány megismerésére.

A háztartásban igen czélszerű és hasznos karácsonyi ajándékok legjobban ajánljuk a Berndorfi fémáru gyár (tulajonos Krupp Arthur) budapesti raktárából (váci-utca 25. sz., a Kristóf-tér sarkán) megrendelni: Alpacca ezüst-, kina-ezüst- és alpack-asztali készletek, evő-eszközök, tea-forralók, tea-kannák, tea szűrők, gyertyatartók és karos gyertyatartókat. A Berndorfi fémáru gyár gyártmányai fehér féműből és ezüstözéssel készíthetők, s a kések pengéje általában szegéscseléssel erősítetik meg, mi által a nyálból való kitagulása meg van gátolva. Tiszta nickel-fűző edényei ugy czélszerűségi mint egészségi tekintetből is igen ajánlhatók, évtizedekig használhatban lehetnek, s majdnem semmiféle kopásnak nincsenek alávetve, miután a nickel oly kemény és hajlékony, mint az aczél, színük fehér és használhatban is változatlan marad; egészségi tekintetből pedig igen fontosak, mert a tiszta nickel-edények nem oxydálóanak; a beszerzett nickel fűzőedények a leggazdaságosabb beruházások, mert azok nem törekenyek, sem használhatlaná nem válnak. A Berndorfi fémáru gyár készítményei majdnem minden vidéki város jobb díszműáru-kereskedésében raktáron vannak, s így hozzá férhetővé válik azok részére is, kik nem jöhetnek a fővárosba. Képes árjegyzéket pedig a czég kívántra díjmentesen megküldi.

A hosszú őszi és téli esték leginkább érezhetővé teszik a jó világító lámpák szükségességét, s alig lehet kedvesebb és hasznosabb karácsonyi ajándék, mint egy szép és jól világító asztali vagy függő lámpa. ez alkalmából örömmel értesítjük t. olvasóinkat hazai gyár- iparunknak ezen a téren való nagy kifejtéséről és elért fényes sikereiről. A magyar fém- és lámpaáru gyár Kőbányán. Magyarország egyetlen lámpagyárának azon nemzetgazdaságilag is nagy fontosságú törekvése, miszerint az ezelőt a lámpaárúért a külföldre

vándorolt százezrek hazánkban mradjanak, s magyar munkások hazai anyag feldolgozásával készítsék a lámpaárúkat, oly fényes sikerrel éretelt el, hogy a Magyar fém- és lámpaáru-gyár készítményei a legregibb gyárakat is felülmúlják jóság és szilárdság tekintetében. Különösen kiemeljük a Magyar fém- és lámpaáru-gyár szabadalmát képező Herrmann M. féle villámlámpát, mely elmés szerkezeténél fogva a legnagyobb világító-erőt szolgáltatja a legkisebb petróleum fogyasztás mellett, úgy hogy a villámlámpa világítása kellemesebb, felülmúlja a híres Auer-féle légszeszvilágítást, s ezen rendkívüli előny-ségénél fogva még Ausztrában is, hol régi híres lámpagyárak vannak, gyorsan és nagymennyiségben terjedtek el, s az osztrák gyártmányokat részben kiszorították. Nam mulaszthatjuk még tisztelt olvasóink érdekében megemlíteni, hogy a legjobb és e mellett a legolcsóbb égező olaj a Magyar fém és lámpaáru részére kizárólag gyártott biztonsági petróleum király-olaj, mely hazai termény, szintelen, szagtalan és nem robbanó, világító ereje feülmúlja a sokkal drágább másfajta petróleum-olajakat. Ezért a legjobban ajánljuk mindenkinek, a ki lámpát akar venni, hogy a Magyar fém- és lámpaáru-gyár készítményeit keresse és vásárolja, kapható az hazánk minden városának nagyobb kereskedésében; ezzel nemcsak hasznos és jó tárgyat szerez, de egyszersmind egy hazai és támogatásra valóban méltó vállalat emelkedését, s ez által nagyobb szolgálathatóságát mozdítja elő.

A villámvilágítás meglepően rövid idő alatt ugyszólván általánossá lett a fővárosban, alig van valamely nagyobb köz. sőt magánépület, nyilvános mulató, vagy üzlethelyiség, gyár- vagy ipar-telep, melynek megvilágítását nem villamossalal eszközöltetnék, sőt a munkagépek hajtására is folytonosan szaporodik a villamos erőnek felhasználása, mint a mely sokak által nem is sejtett előnyöket és czélszerűségeket nyújtanak, úgy, hogy a villam-erőhajtás, minden más hajtóerőnél előnyösebbnek bizonyul, mert a világítás berendezésével igen könnyen lehet összekötni a hajtóerő berendezését is. A vidék is lépést tart a fővárossal, lép-en-nyomon rendezik be a világítást városok közmegvilágítására, gyárak, ipartelepek erőhajtására a villámvilágítással egybekötve, sőt kastélyok és paloták, szállodák és magánházak villamos világítással látatnak el a legújabb időkben, melyek berendezését legnagyobbbbszt a világhírű Siemens és Halske czég budapesti telepe (Kerepesi ut 9. sz.) eszközöli, mint a melynek berendezési köztudomás szerint teljesen zavartalanul működnek. A T i e m e n s és H a l s k e czég rakáron tart minden alkatrészt s a világító készülékek legalkalmasabb eszközeit, lámpákat csillárokat és dísz tárgyakat, s teljesen méltó arra a bizalomra, mely hazánkban is oly nagy mérvben nyilvánul iránta a villámvilágítás berendezése körül.

A háztartás vezetésében nem csekély szerepet játszik a pecsétés vagy színhagyott ruhák tisztítására festése, s ezt nagyobbbbszt tavasszal rendelik meg a nők, midőn már szükségük van a tárgyakra; ezért ajánljuk ez alkalommal, hogy minden a tárgyban megrendeléseiket küldjék el a téli időszakban, hogy az idejekorán elkészülhesen akkorra, midőn használni kívánják, mert tavasszal egyszerre küldik mindenhonnan a megrendeléseket, s azok ugy összetorlódnak, hogy a kívánt időre a legóriásabb intézet sem képes elvégezni, még az oly nagyarányu sem, minő a híres Lohr Mária (ezelőtti Kronfusz) Biross utca 95. sz. vegyi tisztító és müfestő telepe, hol a ruhák, kelmék s egyéb szövetek vegyi tisztítása vagy festése a legmegleőbb eredménynel végeztetnek. Ruhák fejtetlen állapotban is festetnek. Vidéki megrendéseket a legpontosabban, jutányosan és gyorsan teljesítetnek.

A ki Budapestre utazik, annak első gondja a jó és kényelmes szálloda. Mint ilyet ajánljuk Gundel János „István főherceg“ szállodáját a Ferencz József tér ss Akadémia-utca sarkán. E szálloda a lánczhid, várpalota és a budai hegyekre nyitó ablakaival a legszebb helyen

fekszik, tiszta jó levegője van és a villamos vasut s a Dunagőzhajózási állomások szomszédságába esnek. Szobáiban a tisztaság miniataszerű, a kiszolgálás a leggondosabb s maga a szálloda mindent nyújt, mit kényelem tekintetében csak igényelni lehet, árszámlája pedig a legmérsékellebb. Érkező termében tiszta jó italok és izletes ételek szolgáltatnak ki.

Nyilttér

Med. univ.

dr. SICHERMANN ADOLF

FOGORVOS.

Rendel: délelőtt 9—12.
délután 2—6.

lakása Kossuth-u. 2152. Kardos-ház

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbíró-ság 25166/95 p. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Stein et Comp cég részere Molnár Lajos debreczeni lakostól 136 frt 72 kr. tőke, ennek 1895. évi 6% kamatai és eddig összesen 33 frt 85 kr. perköltség erejéig 1895 évi nov. hó 14-én bíróság felül foglalt és 1266 frt 90 kr-ra becsült árú bolti felszerelvények és egyebekből álló ingóságok, 1895 évi december hó 20-án délután 3 órakor kezdetét veendő és várad-utca 2081 sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legelőbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáróa alul is, el fognak adatni.

Debreczen, 1895. december 5.

Sugár Gyula.

bírói kiküldött.

Karácsonyi ajándéku

alkalmas

ujdonságok

óriási választékban
s legolcsóbban

Löfkovits Arthur

órák és ékszerésznél

Debreczen, a főposta mellett.

1380/1895.

Árverési hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonához tartozó Bárány csapszék, cseres csapszék és Epreskerti csarda, a folyó hó december 17-én délelőtt 9 órakor tartandó újabb nyilvános árverésen a városház nagy tanács termében a városi számvéző hivatalban megtekinthető feltételek mellett három évre hasznobérbe fognak adatni. Miről az árverelni óhajók azzal értesítettek, hogy a kikiáltási árnak 10%-át az árvereltető küldöttétség kezéhez, bánatpénzül készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen 1895. december 7.

A városi tanács.

Árverési hirdetés.

Szilágymegye Náprád község határában Zsibó vasuti állomástól 1 1/2 órányira csinált ut és az épülő Nagybánya Zsibói vasutak közelében levő, nagyságos Péchy István ur erdejéből 5012. szál kemény hegyi simahaju mü-tölgyfa önkéntes árverés útján eladatik. Mely vastagság 20 czm. 1520 drb, 22 czm. 893 drb, 24 czm. 630 drb, 26 czm. 429 drb, 28 czm. 281 drb, 30 czm. 327 drb, 32 cm. 143 drb, 34 cm. 150 drb, 36 cm. 549 drb, 38 cm. 38 drb, 40 cm. 32 drb, 44 cm. 8 drb, 46 cm. 4 drb, 50 cm. 8 drb.

Az árverés Zilahon, 1895 évi december hó 22-dikén d. u. 1/2 4 órakor Lőrinczy György ügyvéd irodájában fog megtartatni.

Kikiáltási ár 5012 frt. melynek 10%-töltia bánatpénzül leteendő. Az árverés megkezdéseig a szükséges bánatpénz letétele mellett zárt ajánlatok is elfogadtnak.

Az árverési feltételek Lőzinczy György ügyvéd ur irodájában addig is megtekinthetők. Zilah, 1895. évi december hó 7-én.

Szives tudomására hozom a tisztelt közönségnek, hogy

Könyvkötészetemet

megboldogult férjem halála után is folytatom és bármiféle

Könyvkötészeti munkát

valamint

szalag-nyomást

is, készséggel elvállalok és pontosan teljesítek.

A n. érdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam tisztelettel

Debreczen, Darabos-utca 1011.

özv. Báthory Imréné.

38 krajczár

egy méter tiszta selyem

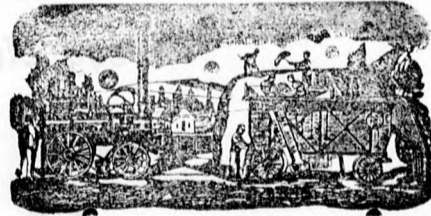
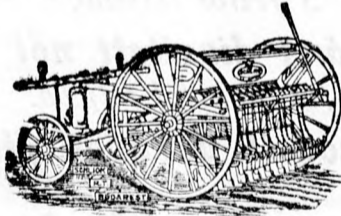
divatos mintákban

egész ruhákra és bluzokra.

Boros Testvérek

női divatkereskedésben

Kossuth-utca 3.

Okvetlen szükséges tudni a gazdaközönségnek,

hogy van Debreczenben a megyeház átellenében egy
mezőgazdasági gépraktár,

dusan berendezve a legjobb magyarországi gyárakból a legnagyobb választékban, a minő még a debreczeni piacon **nem volt,** hol a nagyérdemű közönség szükségletét a legolcsóbban és a legjobb fizetési feltételek mellett fedezheti.

A legjobb kiszolgálás biztosításával kérem a nagyérdemű gazdaközönséget, sziveskedjék szükséglete beszerzése végett hozzám fordulni, mielőtt valamely utazó ügynök által valamit magára erőszakoltna és meg fog győződni arról, hogy nálam legalább is tíz százalékkal mindent olcsóbban vehet, mint bárhol! és hogy képes vagyok mindég a legjobb áruval szölgálni ki vevőimet, melyet raktáromon folytonosan megtekinthet.

Fischer Jakab gazdasági gépraktára

DEBRECZEN, Főpiacz, a megyeházzal szemben.

Kedvező alkalom!

Leszállított árak!

egy divatos téli kabát szövet béléssel
7 frttól feljebb.

egy elegáns sima posztó kabát
9 frttól feljebb.

egy finom préselt Plüsch kabát
10 frttól feljebb.

egy vattirozott félrád angorával
15 frttól feljebb.

egy szörme caracul gallér
12 frttól feljebb.

egy jó meleg gyermek köpeny
3 frttól feljebb.

egy elegáns diszitett női kalap
2 frt 50 krtól feljebb.

Remek modell darabok félárban.

Rózsa Lajos

női divat-termében, Debreczen, Kistemplom-bazár.

